

Корисна інформація щодо безоплатної правової допомоги

У рамках правопросвітницького проекту Міністерства юстиції України «Я МАЮ ПРАВО!» столична юстиція надає правові консультації щодо різних правових питань. Одне з важливих питань - це безоплатна правова допомога.

Безоплатна правова допомога – правова допомога, яка гарантується державою та повністю або частково надається за рахунок коштів Державного бюджету, місцевих бюджетів та інших джерел.

Право на безоплатну правову допомогу – це гарантована Конституцією України можливість громадянина України, іноземця, особи без громадянства, у тому числі біженця, отримати в повному обсязі безоплатну первинну правову допомогу, а також можливість певної категорії осіб отримати безоплатну вторинну правову допомогу.

В нашій державі право кожного на отримання професійної правничої допомоги закріплено статтею 59 Конституції України. І ця допомога надається безоплатно у передбачених законом випадках.

Так, Закон України «Про безоплатну правову допомогу» (далі Закон) передбачає надання двох видів безоплатної правової допомоги – первинної та вторинної.

Безоплатна первинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає в інформуванні особи про її права і свободи, порядок їх реалізації, відновлення у випадку їх порушення та порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Безоплатна первинна правова допомога включає такі види правових послуг:

- надання правової інформації;
- надання консультацій і роз'яснень з правових питань;
- складання заяв, скарг та інших документів правового характеру (крім документів процесуального характеру);
- надання допомоги в забезпеченні доступу особи до вторинної правової допомоги та медіації.

Безоплатну первинну правову допомогу надають:

- органи виконавчої влади;
- органи місцевого самоврядування;
- фізичні та юридичні особи приватного права;
- спеціалізовані установи
- центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги.

Отримати таку допомогу має право кожен. Тож звернутися за наданням зазначеної допомоги мають право не лише громадяни України, а й іноземні громадяни, особи без громадянства, біженці, тобто усі особи, які перебувають під юрисдикцією України.

Безоплатна вторинна правова допомога - вид державної гарантії, що полягає у створенні рівних можливостей для доступу осіб до правосуддя.

Безоплатна вторинна правова допомога полягатиме у наданні таких правових послуг:

- захист;
- здійснення представництва інтересів осіб, що мають право на безоплатну вторинну правову допомогу, в судах, інших державних органах, органах місцевого самоврядування, перед іншими особами;

- складення документів процесуального характеру.

Безоплатну вторинну правову допомогу надають:

- центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- адвокати, включені до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу.

Відповідно Закону право на безоплатну вторинну правову допомогу мають такі категорії осіб:

1) особи, які перебувають під юрисдикцією України, якщо їхній середньомісячний дохід не перевищує двох розмірів прожиткового мінімуму, розрахованого та затвердженого відповідно до закону для осіб, які належать до основних соціальних і демографічних груп населення, а також інваліди, які отримують пенсію або допомогу, що призначається замість пенсії, у розмірі, що не перевищує двох прожиткових мінімумів для непрацевдатних осіб;

2) діти, у тому числі діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти, які постраждали внаслідок воєнних дій чи збройного конфлікту;

2-1) внутрішньо переміщені особи;

2-2) громадяни України, які звернулися із заявою про взяття їх на облік як внутрішньо переміщених осіб;

3) особи, до яких застосовано адміністративне затримання;

4) особи, до яких застосовано адміністративний арешт;

5) особи, які відповідно до положень кримінального процесуального законодавства вважаються затриманими;

6) особи, стосовно яких обрано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою;

7) особи, у кримінальних провадженнях стосовно яких відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України захисник залучається слідчим, прокурором, слідчим суддею чи судом для здійснення захисту за призначенням або проведення окремої процесуальної дії, а також особи, засуджені до покарання у вигляді позбавлення волі, тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців або обмеження волі;

8) особи, на яких поширюється дія Закону України «Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту»;

9) ветерани війни та особи, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», особи, які мають особливі заслуги та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною, особи, які належать до числа жертв нацистських переслідувань;

9-1) особи, які перебувають під юрисдикцією України і звернулися для отримання статусу особи, на яку поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»;

10) особи, щодо яких суд розглядає справу про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи;

11) особи, щодо яких суд розглядає справу про надання психіатричної допомоги в примусовому порядку;

12) особи, реабілітовані відповідно до законодавства України;

13) особи, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

Також право на безоплатну вторинну правову допомогу мають громадяни держав, з якими Україна уклала відповідні міжнародні договори про правову допомогу, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також іноземці та особи без громадянства відповідно до міжнародних договорів, учасником яких є Україна, якщо такі договори зобов'язують держав-учасниць надавати певним категоріям осіб безоплатну правову допомогу.

Надання громадянам безоплатної правової допомоги - це дієвий та ефективний механізм, який дає можливість захистити свої права кожному.

Сотні тисяч українців отримують захист у пунктах надання безоплатної правової допомоги.

Маєте питання? Звертайтеся за правовою допомогою 0 800 213 103 Єдиний контакт - центр системи безоплатної правової допомоги: цілодобово та безкоштовно у межах України. Захищаємо права разом!

в.о.заступника
начальника Центрального відділу
державної реєстрації шлюбів
Головного територіального
управління юстиції у місті Києві
Остафєєва Ірина